

Διαχείριση ασθενών με άνοια και βαρηκοΐα ή προβλήματα όρασης

Ε. Κοντογιάννη

Α.Μ.Πολίτης

Ο αριθμός των ασθενών με άνοια πρόκειται να αυξηθεί κατά 57% τις επόμενες δύο δεκαετίες. Πρόσφατες μελέτες έδειξαν ότι παρεμβάσεις σε παράγοντες κινδύνου που μπορεί να τροποποιηθούν προλαμβάνει σε ποσοστό 35% τα περιστατικά άνοιας.

Ανάμεσα στους τροποποιήσιμους παράγοντες κινδύνου στην μέση ηλικία, πλην της γηριατρικής κατάθλιψης που ευθύνεται για το 10% των περιστατικών άνοιας παγκοσμίως είναι και η μη διορθωμένη βαρηκοΐα στη μέση ηλικία 40 έως 65 ετών και η μη διορθωμένες διαταραχές όρασης όπως ο καταρράκτης και η διαβητική αμφιβληστροειδοπάθεια, που ευθύνονται για το 9% και 2% αντίστοιχα των περιστατικών.

Σήμερα γνωρίζουμε ότι ο επιπολασμός της βαρηκοΐας είναι περίπου 30% για ανθρώπους άνω των 65 ετών και μεταξύ 70% και 90% για ανθρώπους άνω των 85 ετών.

Γνωρίζουμε, επίσης, ότι ο ασθενής που πάσχει από άνοια, εμφανίζει διαταραχές στη μνήμη, δυσκολεύεται να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της καθημερινότητας και δεν μπορεί να λειτουργήσει αυτόνομα, ενώ παράλληλα έχει διαταραχές στη συμπεριφορά που δυσχεραίνουν την φροντίδα του.

Εάν συνυπάρχει και βαρηκοΐα ή /και προβλήματα στην όραση που δεν έχουν διορθωθεί, οι ασθενείς πρόκειται να βιώσουν μεγαλύτερη επιδείνωση στις νοητικές λειτουργίες, σοβαρότερες διαταραχές στην συμπεριφοράς τους και μεγαλύτερη επιβάρυνση του φροντιστή που είναι ήδη επιφορτισμένος με την καθημερινή τους φροντίδα.

Η πρωτοβουλία SENSE Cog Greece <https://sense-cog.eu/> είναι δράση της Μονάδα Ψυχογηριατρικής, Αιγινήτειο Νοσοκομείο και της 'Α ΩΡΛ κλινικής, Γ.Ν. Ιπποκράτειο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών σε συνεργασία με την Ολοκληρωμένη Παρέμβαση Ψυχογηριατρικής Υποστηρίξης <https://hermes-tk.med.uoa.gr/> και το Ινστιτούτο Υγειούς Γήρανσης «Μέντωρ» <https://mentor-mind.gr/>
Η πρωτοβουλία SENSE Cog Greece <https://sense-cog.eu/> προτείνει:

- Ολιστική προσέγγιση των ατόμων τρίτης ηλικίας με συνύπαρξη διαταραχών μνήμης, βαρηκοΐας και προβλημάτων όρασης
- Εξειδικευμένη αξιολόγηση από ειδικούς/επαγγελματίες υγείας (ΩΡΛ/οφθαλμιάτρους)
- Εξατομικευμένη παροχή ψυχοεκπαίδευσης σε άτομα με αισθητηριακά ή/και νοητικά ελλείμματα, αλλά και στους συνοδούς/φροντιστές τους
- Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και των ειδικών (ιατρών ΩΡΛ, ακοολόγων, ακοοπροθετιστών, οφθαλμιάτρων, οπτομετρών, νευρολόγων, ψυχιάτρων, γηγιάτρων και λειτουργών υγείας της πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας και άλλων επαγγελματιών υγείας) στη κατανόηση της αλληλεπίδρασης ακοής, όρασης και άνοιας
- Έγκαιρη ανίχνευση των προβλημάτων της ακοής και της όρασης στη κοινότητα για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της καθημερινής λειτουργικότητας
- Αξιολόγηση της ακοής και της όρασης σε άτομα που έχουν διαγνωσθεί με άνοια
- Έρευνητικές δραστηριότητες

Καθώς ο πληθυσμός γηράσκει, η συνόσηση άνοιας με βαρηκοΐα ή /και με προβλήματα στην όραση (καταρράκτης, η διαβητική αμφιβληστροειδοπάθεια) θα αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα και αυτός είναι ένας από τους λόγους που χρειάζεται να κατανοήσουμε την έκταση του προβλήματος και να προχωρήσουμε σε δράσεις ενημέρωσης του κοινού και εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας και των φροντιστών.

1 στους 7 ενήλικες άνω των 50 ετών και μόλις 1 στους 20 ενήλικες στην ηλικία 50-59 με βαρηκοΐα χρησιμοποιεί ακουστικά βοηθήματα, τα οποία φαίνεται να επιβραδύνουν την εξασθένηση της μνήμης και να μειώνουν την κοινωνική απομόνωση που βιώνουν τα άτομα με βαρηκοΐα.

Η αύξηση της άνοιας παγκοσμίως σε συνδυασμό με την απουσία αποτελεσματικής θεραπείας καθιστά την πρόληψη της προτεραιότητα για την δημόσια υγεία. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η δράση για την έγκαιρη διάγνωση και αντιμετώπιση της βαρηκοΐας και των προβλημάτων όρασης.

Εάν βελτιώσουμε την εξασθενημένη ακοή και όραση, στον γενικό πληθυσμό συμμετέχουμε στην πρόληψη της άνοιας και εάν διαχειριστούμε την βαρηκοΐα και τα προβλήματα όρασης των ασθενών με άνοια θα βελτιώσουμε τη νοητική και ψυχική τους υγεία και θα συμβάλλουμε, ιδιαίτερα εφόσον δράσουμε στα αρχικά στάδια της νόσου στην πρόληψη της επιδείνωσης της και στην βελτίωση της ποιότητας ζωής τόσο των ασθενών όσο και των φροντιστών τους.